

laki on vasta sitten tehokas laki, kun se on taas muuttunut tavaksi, s. o. täydelleen imeytynyt kansan lihaan ja vereen. Meidän täytyy raittiustyöllä, innokkailla, uupumattomilla ponnistuksilla saada tämä laki imeytymään kansan vereen. Silloin ei mikään mahti saa sitä mitättömäksi.

Ja ennen kaikkea on tämä työväen tehtävä. Kauniisti huudahtaa eräs sosialistinen kirjailija: »Nouse, työ-kansa! Tahdotaan, kun ei väkivalta auta, julmalla viekkauksella saada sinut kumoon. Tahtovat sinut ruumiillisesti ja siveellisesti häviöön syöstä. Kuulkaa, te ystävät kaukana ja lähellä: »Yhteiskunnallista kysymystä eivät milloinkaan ratkaise juopuneet hurjastelijat, vaan sen ratkaisevat sangen raittiit ihmiset.»

Tämä on suoraan lausuttava ystäville ja vihamiehille; sillä vain se on kansan todellinen hyväntekijä, joka vihasta ja kiitoksesta huolimatta sanoo sille vaikkapa kuinka karvaita totuuksia; sillä totuus ei tuleksakaan pala, ja totuus on, että alkoholi myrkyttää juuria myöten suuria kansankerroksia kaikissa maissa ja tästä myrkytystä täytyy mistä hinnasta tahansa ihmiskunnan vihdoin vapautua ja käydä kohti onnellisempaa, valoisampaa tulevaisuutta.

14. 10. 23.

KANSAMME PERIKATO.

Juoppous syökee silmännähtävästi kansamme vihdoin perikatoon. Se, joka ei tätä näe, on sokea. Jo Israelin suuret ja jalot profeetat varoittivat kansaansa, kun juoppouden pahe siinä yltymistään yltyi. Ja jokaisen kansastaan huolehtivan kansalaisen velvollisuus on tehdä samoin. Meilläkin kasvaa juoppous hirvittävässä määrässä — aina nuorista pojista alkaen, — valitettavasti voi lisätä: nuorista tytöistäkin, varsinkin n. s. »sivisty-

neemmissä» piireissä, sillä »mies» se poikanulikka, joka voi juoda itsensä humalaan. Roimasti juominen on »miehekästä» ja kohta voidaan sanoa osoittavan todellista »naisellisuutta», että nainen voi juoda kilvan miehen kanssa ja ryvettää itseänsä niiden kanssa vuorotellen loassa. Eihän tee mitään, että rikollisuus alkoholisminkin kautta todistettavasti kasvaa hirvittävässä määrässä, että haureellisuus eli prostitutio samasta syystä ilkeitten tautien muassa yhä enemmän leviää ja että vihdoin kaikki nämä paheet, kuten tieteellisesti tutkitut sukutaulut osoittavat, käyvät perintönä sukupolvesta sukupolveen, aina kolmanteen ja neljänteen saakka, kuten jo Mooses tiesi, mutta todellisuudessa paljon, paljon kauemmaksi.

Jo vanhan ajan suuri siveysapostoli, Epiktetos, joka oli vain erään Neron upseerin orja, sanoo: »Kolme köynnöstä on viinipuun varrella, ensimmäinen kantaa nautintoa, toinen juopumusta ja kolmas rikosta.» Eittämättömästi on todistettu, että kaikista rikoksista 40—50 % johtuu alkoholin vaikutuksesta ja $\frac{2}{3}$ törkeimmistä rikoksista samasta alkulähteestä. Ja mitenkä juopumus vaikuttaa epäsiivellisyteen, sen näyttää jo Lothin esimerkki Vanhassa Testamentissa: hän kun harjoitti sukurutsausta kaksi kertaa juopuneessa tilassa. Samoin on tunnettu asia, että enimmäkseen »lankeemukset» tapahtuvat alkoholin vaikutuksesta, joka on maailman mahtavin parittelija: nainen saatetaan alkoholia kestitsemällä juopuneeseen tilaan, ja loppu seuraa itsestään. Kuuluisa tiedemies prof. Forel on osoittanut, että yli 200 miehestä ja naisesta 76.4 % miehistä ja 65.5 % naisista ovat saaneet sukupuolitaudin alkoholin vaikutuksesta; toiselta puolen on eräs englantilainen tutkija huomauttanut, että Intian armeijassa sukupuolitaudit vähentyvät 50 %-lla raittiuden edistyessä. Kävisi liian pitkäksi Jero- ja Janke-perheitten sukutaulujen nojalla osoittaa, miten hirvittävä vaikutus alkoholilla on useampien sukupolvien jäseniin 200:kin vuoden kuluessa.

Alkoholi hävitti sukupuuttoon Mexikon, Keski-Amerikan ja Etelä-Amerikan sangen korkealle kehittyneet kulttuurikansat, ja Intian opiumikauppa saattoi viime vuosisadan kuluessa Kiinan melkein perikatonsa par-taalle, kunnes ryhdyttiin tehokkaiisiin toimenpiteisiin sen supistamiseksi.

Alkoholi on vahvaa myrkyä — se on tieteellinen, eittämätön tosiasia. Ja se on vaarallisempaa myrkyä kuin useimmat muut, siitä syystä, ettei sitä semmoisena pidetä, vaan nautitaan suunnattomissa määrissä. Kun minä olin Rämölösän kylpylaitoksessa Skoonessa, pyysin prof. Petrenia uudistamaan erään reseptin, joka oikeutti 5 milligramman morfinia, mutta hän kysyi, enkö tyytyisi 4 milligrammaan. Tietysti annoin hänelle täyden tunnustuksen yhden milligramman vähentämisestä, vaikka olen vakuutettu siitä, ettei tuo yksi milligramma ajan pitkänkään olisi paljon vaikuttanut. Olen maininnut tämän pikkuseikan vastakohtaksi sille huolettomudelle, millä lääkärit kieltolakimaassakin käsittelevät etyialkoholin tapaista myrkyä, kunhan he vaan siitä saavat rahaa. Piirilääkärin velvollisuus on tarkastaa apteekkien reseptit, ja sekä hänet että apteekin omistaja on saatettava edesvastuuseen, vieläpä anka-raankin, jos huomataan ilmeisiä väärinkäytöksiä.

Vielä kovemman rangaistuksen alaisiksi on saatettava viinatrokarit, jotka korjaavat suunnattomia summia kanssaihmistensä terveyden kustannuksella: vankeusrangaistukseen ei tässä ole liian kova. Ja pal-kinnot ilmaisaattamisesta on etupäässä jaettava niille, joiden käsissä tämä monesti hyvinkin vaaranalainen valvonta on. Ja rajojen, varsinkin merirajojen silmällä-pittoa on suuresti tiukennettava: yksityisten moottori-veneitten kulkunopeutta on Suomen länsi- ja etelä-rannikoilla ainakin *toistaiseksi* vähennettävä ja vartio-moottorien taas lisättävä; niinkään on viimeksimainittujen lukumäärää korotettava. Kun meillä on varaa yhä suurentaa menoja sotaväkeä varten, jolla me pikkuvaltiona emme tee juuri mitään, täytyy meidän

myös kyetä mitä tehokkaimmalla tavalla suojelemaan kansaamme perikadolta. Me emme saa ottaa esimerkiksi muualta kuin Amerikasta, joka m. m. upottaa ranikkoillansa armottomasti mahtavan Englanninkin salakuljetuslaivoja. Prof. Bunge sanoo: »Jos valtiolla on oikeus rangaista rikoksista — vieläpä kuolemalla — on sillä myös oikeus estää rikoksia.» Hän tarkoittaa tällä etenkin alkoholin aikaansaamien rikosten estämistä; me voimme lisätä: valtiolla on siihen eittämätön *velvollisuuskin*. Ja eräs saksalainen lääkäri sanoo: »Minä epään yhteiskunnalta oikeuden kostavaan rangaistukseen, koska se yhä lisää alkoholin yliarviomista ja kaikissa tilaisuuksissa korostaa alkoholijuomien nautinnon tarpeellisuutta.»

Niin, tosiaan saa usein kuulla, että alkoholijuomia tarvitaan surujen ja murheitten lieventämiseksi tässä murheen laaksossa. Tunnen erään nuoren pojan, joka väitti, ettei hän tahtoisi nauttia väkeviä juomia, mutta että elämä on niin ikävää, varsinkin kun muut niin yleisesti koettavat tällä tavalla päästä hetkellisiin ilotunnelmiin. Mitä on tästä sanottava? On sanottava, että meidän tulee karaista luontoamme suruja ja kohtalon iskuja vastaan, ja kun meille tulee ikävä, on meidän poistettava se jalommilla huveilla, hyvällä kirjallisuudella ja urheilulla — viimeksimainittu on erinomainen keino kapakan ummehtunutta elämää vastaan. Kun joku surusta tai ikävästä turvautuu alkoholijuomiin, todistaa hän sillä koko maailmalle, että hänen koko elämänsä on tyhjää ja että hän itse on tyhjänpuoleinen olento tässä maailmassa, kaikkein vähimmin joku »miehuden» tahi »todellisen naisellisuuden» edustaja.

Luin jonkin aikaa sitten Suomen ruotsinkielisen hiippakunnan piispan »paimenkirjeen» papistollensa. Se täytti sydämeni vilpittömällä ilolla, sillä se osoitti, että meillä on korkeassa ja vastuunalaisessa asemassa oleva mies, joka rohkenee huolimatta monien puoluetoveriensä mielipiteistä sanoa suoraan, mitä hänen ahdistunut mielensä ja huolenpito kansansa tule-

vaisuudesta vaatii häntä sanomaan. Se olkoon ikuiseksi kunniaksi hänelle ja kaikille muille isänmaansa ja kansansa ystäville, jotka rohkenevat kulkea hänen jälkiänsä.

Mutta sanottakoon se vielä kerran: *Suomen kansa kulkee perikatoansa kohti, jos tämä surkea tila yhä saa jatkoa* ja, kuten näyttää, päivä päivältä käydä yhä kurjemmaksi, kun nuoret pojat ja tytöt, etten sanoisi lapset, kilvan juopottelevat ja ryvettävät itseänsä liassa ja loassa sekä pilaavat itsensä ja kaikki tulevat sukupolvet. Silloin lyöpi kerran, ehkä ei aivan kaukaisessa tulevaisuudessa, Suomen kansan viimeinen hetki.

6. 11. 24.